

مجلس بررسی نهائی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

باتقدیم احترام: بدینوسیله نظراتی که در مورد قانون اساسی دارم بعرض میرسانم هر یک از نکات

آن را محتاج به بحث و بررسی دانستید اگر ضرورت داشت شخصا حضور خواهم یافت:

(۱) - پنج ماده اول که بیشتر اصول تعالیم عالیہ اسلامی و اخلاقیات آنرا بیان می کند بصورت اصول قانونی نباشد بلکه بصورت مقدمه ای که جزء متن قرار می گیرد در آید تا بمنزله روح قانون اساسی بوده و در دست شورای نگهبان محکی تلقی گردد که قوانین را بر آن میزان بسنجند و در این صورت دیگر محتاج نیست که در اصول دیگر مکررا "از اسلام که مسئله شیعه و سنی را برمی انگیزد" نام برده شود و صرفا عبارت (روح قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران) کافی خواهد بود.

(۲) - فصل بندی قانون اساسی منظم نبوده و تقسیم بندی مطالب دقیق نیست پیشنهاد می شود بنحویز بر باشد.

فصل اول - مقدمه (یا اصول کلی) حاوی کلیات تعالیم عالیہ اسلامی و آیات قرآنی که در مواد ذکر شده است حاوی و بجای ۵ اصل اول (مرحله پنجم است)

دوم - ارکان هویت ملی (طین رسمی و اقلیتها - پرچم - زبان و خط - تقویم) مبداء تقویم هجرت

است - استقلال مملکت حاوی بخشی از اصل ششم

سوم - مبنای قدرت حکومت (اراده ملی - حاکمیت ملی)

چهارم قوای ناشیه از قدرت ملی (قوه مقننه - قوه مجریه - قوه قضائیه - قوه نگهبان قانون اساسی

استقلال و تفکیک این قوا) در ذیل این فصل مباحث مربوط به هر یک از قوا بعنوان یک باب آورده شود

پنجم - حقوق ملت

ششم - مبنای خانواده (تأمین زندگی مادی زن - تأمین اجتماعی و بیمه زن - تأمین نیاز پرورشی

و آموزشی کودک)

هفتم - اقتصاد و مالکیت (انواع مالکیت خصوصی، ملی و دولتی - سرمایه و کار - تقسیم محصول و تناسب سرمایه و کار -)

هشتم - مالیاتها (هدف از مالیات - تصاعدی بودن)

نهم - پرورش و آموزش در همه سطوح

دهم - شوراهای و اقتدارات مراجع محلی (بعضی از مطالب اصول اولیه - اصل ۷۴ - مدارس اقلیتها

و بیگانگان - زبانهای محلی)

یازدهم - سیاست خارجی و بین المللی

دوازدهم - ارتش و نیروهای مسلح

(۳) - اصل ۷ باید بنحوی باشد که الزام یا حتی جواز دخالت در امور سایر کشورها از آن استنباط نشود

(۴) - اصل ۹ ذکر شود " کار کردن و اشتغال به شغل مناسب هم حق و هم وظیفه افراد است، همه افراد

موظفند بکار اشتغال داشته و دولت موظف است برای همگان ایجاد کار کند " - با اصل ۲۸ ادغام شود

(۵) - اصل ۱۸ ظهور کامل عدالت در اجرای احکام اسلامی است بنا بر این عبارت (اجرای عدالت)

کافی است. و صفت اسلامی زاید است.

(۶) - اصل ۲۹ بعنوان تأمین اجتماعی باشد نه بیمه تا همه مردم بدون پرداخت حق بیمه از آن استفاده

کنند - تأمین اجتماعی در مورد ضروریات و حداقل زندگی (بیکاری - خوراک و پوشاک - مسکن -

بهداشت - درمان - بیکاری - پیری - ازدواج - ورشکستگی عادی و غیره)

(۷) - اصل ۴۰-۴۲-۴۷ طی يك اصل یا دو اصل درهم ادغام شده و در مورد همه مالکیتها قابل اعمال

باشد بدین نحو: « مالکیت هم حق است و هم وظیفه »

« مالک حق دارد از مالک خود هر استفاده ای را که خواست بکند اما اجرای حق نباید بدیگران ضرر برساند

() حدود مالکیت و حکومت قاعده لا ضرر را قانون تعیین خواهد کرد .

() مالک موظف است مایملک خود را به سود اجتماع بکاراندازد ، اگر مالک باین وظیفه رفتار نکرد

برطبق قوانین که بتصویب خواهد رسید دولت میتواند اموال او را مصادره کرده و با او را " ملزم

بواگذاری کند تا اشخاص دیگری آنها بکارانند)

۸- اصل ۵۳- مصوبات جلسه محرمانه نمیتواند بمنزله قانون باشد ، قانون باید در جلسه

رسمی علنی بتصویب رسد)

(۹- در اصل ۷۰ تعداد پانزده نفر زیاد است و امضای ۵ نفر کافی است .-

(۱۰- در اصل ۸۳ باید قانون به رئیس جمهور که توشیح کننده است ابلاغ شود نه نخست وزیر

(۱۱- اصل ۸۲ باید باین نحو اصلاح شود- بدیهی است این اصلاح متکی بر آن نظریه

است که معتقد است تمام قوانین باید از نظر شورای نگهبان بگذرد

(رئیس جمهور حق دارد توشیح قوانینی را که برخلاف روح قانون اساسی میباشد باز کرد لایح

معوق گذاشته و نظریه مدلل خود را برای شورای نگهبان ارسال دارد .-

(در صورتیکه شورای نگهبان قانون را بلا اشکال دانست رئیس جمهور موظف به توشیح آن است)

(۱۲- در اصل ۹۷ رئیس شورای موقت تعیین گردد .-

(۱۳- اصل ۱۰۲ عبارت " و برطبق قوانین عمومی مجازات او را معین " زاید است .-

در آخرین اصل اضافه شود " اگر حکم محکومیت وی صادر گردید از مقام خود منعزل است "

(۱۴- اصل ۱۱۷ گرچه صحیح است ولی جای آن در قوانین عادی است نه قانون اساسی و باید

حذف گردد .-

(۱۵- در اصل ۱۳۰ (ثبوت جرم یا تخلف) نوشته شود .-

۱۶) - در اصل ۱۳۲ از شورای دولتی ذکر شده است و حال آنکه وجود چنین شورایی در قانون اساسی پیش‌بینی نگردیده است بنظر میرسد دیوان عدالت اداری موضوع اصل ۴۱ همان شورای دولتی است.

۱۷) - شورای نگهبان چون نگهبان قانون اساسی است باید متشکل از نمایندگان هر سه قوه دیگر با اضافه دو گروه متخصصان (الف - ب) باشد بشرح زیر

الف - ۵ نفر از مجتهدان که مجلس شورای ملی از لیست حایزین شرایط که از طرف مراجع معرفی میشوند انتخاب می کند

ب - سه نفر از اساتید حقوق - جامعه شناس - اقتصاد بنا به انتخاب مجلس شورای ملی

ج - سه نفر از قضات دیوان کشور با انتخاب مجلس شورای ملی

د - سه نفر از محققین و صاحب نظران مسائل سیاسی و اجتماعی - هیئت دولت لیستی مرکب از ۱۵ نفر ذی صلاحیت به مجلس معرفی می کند و مجلس از بین آنان سه نفر را انتخاب می کند.

ه - سه نفر از وکلای مجلس شورای ملی که کسیکه سابقه عضویت او از همه بیشتر باشد سمت ریاست را خواهد داشت.

کتابخانه آنلاین «طالقانی و زمانه ما»

۱۸) - هر دو سال یک نفر از اعضای هر گروه از عضویت مجلس کناری رود. بدین طریق عضویت گروه مجتهدان ده سال و سایر گروه ها ۶ سال خواهد بود.

برای کارگذاشتن اعضای فعلی از قریه استفاده خواهد شد.

۱۹) - اصل ۱۲۴ باید بدین نحو تصحیح گردد (شورای نگهبان باید بر پنجایت مورد لزوم تشکیل

جلسه دهد و نسبت به تمام قوانین اظهار نظر کند. در صورتیکه لا اقل ۱۲ نفر از اعضا مخالفت قانون را

با روح قانون اساسی تأیید کردند آن قانون جزاً یا کلاً ابطال شده مراتب بر رئیس جمهور و مجلس

شورا اعلام می گردد -۰

در مورد اصل ۸۲ شورای نگهبان نسبت به درخواست رئیس جمهور فوریت و خارج از نوبت باید رسیدگی کند و در صورتیکه بنظر شورای نگهبان متن قانونی با تصحیحاتی میتواند معتبر تلقی شود انجام

تصحیحات را از مجلس شورای ملی می خواهد -۰

۲۰ - اصل ۱۵۱ جزء شوراها باید ذکر شود و شورای امور ارتباطی را در یوتلوویزیون نظارت دارد -۰

۲۱ - در مورد توه قضائیه :

بهر جهت دستگاه عدالت بهتر نحوه تشکیل شود باید مستقل و قوی باشد تا بتواند هرگونه تخطی را از ناحیه هر مرجعی به بیند مجازات نماید . قضات دادگستری با دروسی که خوانده اند و کارآموزی که انجام داده اند به درک و استنباط از مواد قانونی که برنامه کارشان قرار داده شود قادر هستند بنابراین در جمهوری اسلامی که قانون اسلامی و قوانین عادی بر اساس قوانین اسلامی تدوین میشود قضات دادگستری هررایی که بر مبنای استنباط از این قوانین صادر کنند کاملاً منطبق با نظریه شرع خواهد بود -۰

کتابخانه آنلاین «طالقانی و زمانه ما»

بدیهی است در قوانین استخدای قضات باید تجدید نظری شود که به مسئله معنویات و اطلبان قضائی نسبت به تحصیلات و علوم ^{مکتبه} گنجه آنان اولویتی داده شود . وهم چنین در برنامه دروس دانشکده های حقوق مواد درسی علوم اسلامی - فقه - اصول - اخلاقیات و قضاء اسلامی گنجانده شود -۰

با این دو اصلاح که توسط قوانین عادی بعمل می آید و نظارت عالی ای که از طرف شورای عالی قضائی معمول خواهد گردید در کار دستگاه عدالت و ادامه کار آن (بدون ایجاد خلا) مشکلی بوجود نخواهد

۲۲) - اصل الحاقی به قوه قضائیه - ریاست کل دیوان کشور و استان کل کشور بر حسب انتخاب هیئت عمومی دیوان کشور خواهد بود و شرایط احراز این شغل توسط قانون تعیین گردیده و وزارت دادگستری همواره لیستی از اشخاص حائز شرایط آماده خواهد داشت که در موقع انتخاب بدیوان کشور عرضه دارد -

۲۳) - اصل الحاقی - در بدو تصویب بودجه صدی چند مشخصی که بر حسب قوانین عادی تعیین شده و از بیست درصد کمتر نخواهد بود از بودجه کل در اختیار وزارت دادگستری قرار می گیرد که طبق نظر شورای عالی بمصارف معینه سازمان قوه قضائیه خواهد رسید -

۲۴) - اصل الحاقی قضات مادام که خلع کسوت از آنها نشده است مصون از تعقیب می باشند دادگاه عالی انتظامی حق دارد بهر نحوی از توجه اتهامی به قاضی مطلع گردید حکم تعلیق

وی را تا پایان رسیدگی قضائی صادر کند -

کتر منوچهری کابنده

کتابخانه فی آنگستر «طالقانی و زمانه ما»

مقدمه و کلیات

نظریه و فراند ام مورخ دهم و یازدهم فروردین ماه ۱۳۵۸ که اکثریت ۹۸ / ۲ درصد رای دهندگان

ایرانی استقرار جمهوری اسلامی را در ایران ^{تقریر کرده اند} نظریه ای که عامه مردم به اطاعت از "اولی الامرینکم"

مأمور شده اند و میباید بدستور آیات کریمه قرآن "مشاورهم فی الامرا" و (امرهم شورای بینهم)

از طریق مشورت و رای گیری امور انجام گردد -

نظریه ای که نتیجه عملی مشاوره با رای گیری ظاهر گردیده و لذت آرای عمومی مبنای حکومت می باشد

نظریه ای که در قلمرو نظام اسلامی تمام افراد و اقوام از حقوق کاملاً مساوی برخوردار بوده و بر مبنای

آیات کریمه "یا ایها الناس انما خلقناکم من ذکروا نثی هل یستوی الذین یعلمون و الذین لا یعلمون)

فضلیت فقط از راه تقواید اش است -

علیهذا نظام جمهوری اسلامی ایران نظامی خواهد بود توحیدی بر پایه فرهنگ اصیل و بویا و انقلابی

اسلام که معنویات و اخلاق اسلامی زیربنای آن بوده و تمام نهاد های اجتماعی بر این زیربنای

کرده بر آن منطبق خواهد بود • ارزش و کرامت انسان بعنوان (خلیفه الله فی الارض) و مسئولیت او

در باره خویش و نقش بنیادی تقواید رشدی هد فغانی تلقی شده و سازمان بندی اجتماعی بنحوی

خواهد بود که تعالی انسان اصیل را بر طبق تعالیم اسلامی تسهیل کرده و تمام موانع این سلوک

را از راه او بر خواهد داشت •

بمنظور احترام اراده آزاد انسانها و رعایت (لا اکراما فی الدین) از هرگونه تبعیض و سلطه جوئی فرهنگی

سیاسی ، اقتصادی در زمینه داخلی و بین المللی باید احتراز گردد -

هرگونه کوششی در راه تعالی علوم و فرهنگ بشری در جهان معمول گردد و نظام جمهوری با حفظ زیر

بنای خویش در مسیر تعالی کمک نموده و از دستاوردهای آن بهره گیری خواهد نمود •

علیهذا ملت بمنظور تأمین این نظرو استقرار نظام جمهوری اسلامی قانون اساسی زیراتصویب می کند -